

Bemærkninger til forslaget

Hensigten med nærværende beslutningsforslag er for det første at få Danmark til at bakke op om, at Euratoms låneramme ikke udvides, så der reelt sættes en stopper for, at traktaten kan bruges til planerne om at færdiggøre eller udbygge a-kraft ved hjælp af Euratom-lån, og for det andet at få påbegyndt arbejdet med at søge tilslutning blandt medlemslandene til en revision af den stærkt forældede Euratom-traktat. Punkt 2 i forslaget vedrører således ikke de aktuelle forhandlinger om forslaget til forfatningstraktat.

Euratom-traktaten bør ophæves og erstattes af moderne traktatbestemmelser, som har til formål at optimere sikkerheden ved eksisterende værker, og ved dekommissionering at fremme udfasningen af atomkraft, minimere affaldsmængderne, ophæve atomkraftens konkurrenceforvriddning af energimarkedet og sikre offentlig indsigt.

Euratom-traktaten, der blev undertegnet i 1957, indeholder formål og bestemmelser, som i dag er stærkt forældede, ikkebæredygtige og udemokratiske, og som forvrider vilkårene på energi- og elmarkedet.¹⁾ Traktaten er aldrig blevet ændret substansmæssigt.

Euratom-traktaten er vedhæftet det nuværende forfatningstraktatudkast som en protokol. Som ved tidligere ændringer af EU-traktaten er der for Euratom-traktatens vedkommende tale om en videreførelse af status quo.

I 5 af de oprindelige 6 EU-lande, i 11 ud af de nuværende 15 EU-lande og i 16 ud af de kommende 25 medlemslande anses atomkraft ikke for at være bæredygtig eller ønskelig. I Danmark er det senest slået fast i regeringens nationale strategi for bæredygtig udvikling, at: »Atomkraft anses ikke for at være en bæredygtig energikilde«²⁾.

Blandt de oprindelige 6 Euratom-lande er det alene Frankrig, som vil udbygge atomkraften, blandt EU-15 desuden Finland og blandt EU-25 desuden Litauen og muligvis Slovenien, Slovakiet, Rumænien og Tjekkiet, som er de fem nye EU-lande, der i dag har atomkraft.

I EU-15 er 7 EU-lande uden atomkraft: Danmark, Østrig, Irland, Portugal, Grækenland, Luxembourg og

Italien, 4 lande har besluttet sig for at afvikle atomkraft: Tyskland, Sverige, Belgien og Holland, og 2 lande har ikke besluttet sig for atomkraftens fremtid: Storbritannien og Spanien.

Euratom-traktaten, der er det primære retsgrundlag for fremme af atomkraft, kan føre til forvriddning af energimarkedet. Den britiske regering har eksempelvis givet British Energy (BE) tilsagn om statstøtte på foreløbig 35 mia. kr. BE er i store finansielle vanskeligheder på grund af urentabel atomkraft. Europa-Kommissionen diskuterer i øjeblikket, om statsstøtten til BE er traktatstridig eller ikke.³⁾ Spørgsmålet afgøres af, om Euratom-traktaten står over reglerne om statsstøtte. I så fald er støtten ikke traktatstridig.

De seneste tre EU-budgetter til nuklear forskning er på i alt 3,8 mia. euro, hvilket er mere end de resterende energiforskningsprogrammer tilsammen. Nuklear forskning tegner sig for 60 pct. af energiforskningsbudgettet under 6. rammeprogram.⁴⁾

En uændret fortsættelse af Euratom-traktaten i et EU med 25 lande kan betyde en kraftig udvidelse af en ikkebæredygtig energiform og massive fejlinvesteringer af EU-midler, statsmidler og elforbrugernes penge.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Ifølge Euratoms lånefacilitet kan Kommissionen yde lavrentelån til – og kun til – atomkraftprojekter.⁵⁾ Andre energiprojekter er henvist til normale lån på det åbne marked. Lånefaciliteten blev udvidet i 1990 til 4 mia. euro.⁶⁾ Der er i dag tilsammen anvendt og afsat i alt ca. 3,8 mia. euro inden for lånerammen, og Kommissionen foreslår nu rammen udvidet til 6 mia. euro.⁷⁾

For låntagere med hjemsted i EU-15 ydes Euratomlån til projekter i EU-landene vedrørende industriell fremstilling af elektricitet på atomkraftværker og industrielle brændselscyklusanlæg.

For låntagere med hjemsted i tredjelande kan kun investeringer i Armenien, Bulgarien, Tjekkiet, Un-